

תוכן עניינים

עמ' 1	שער
עמ' 2	תוכן עניינים
עמ' 3	מבוא
עמ' 4-10	פרק 1 : מסגרות החוק
עמ' 4	מבוא הפרק
עמ' 4-5	דיני החוזים
עמ' 5	דיני החברות
עמ' 5-6	דיני ניירות הערך
עמ' 6-7	דיני חדלות פירעון
עמ' 7-8	אחריות ואשם
עמ' 8-9	הבורסה
עמ' 9-10	בעיות קיימות במשטר החוק
עמ' 10	סיכום הפרק
עמ' 11-16	פרק 2 : הגדרה משתני שאלת המחקר (והקשר ביניהם)
עמ' 11	מבוא הפרק
עמ' 11	'חברה בערבון מוגבל'
עמ' 11-13	'חדלות פרעון'
עמ' 13	תביעת חברה
עמ' 14-15	שחקנים מרכזיים
עמ' 16	סיכום הפרק
עמ' 17-	פרק 3 : מתן מענה לשאלת המחקר
עמ' 17	מבוא הפרק
עמ' 17-18	הצדדים, ולאן הם מושכים
עמ' 19-21	יחסי הכוחות בין הצדדים בהסדר חוב
עמ' 22-23	מתן מענה לשאלת המחקר
עמ' 23	סיכום הפרק
עמ' 24	סיכום
עמ' 25-27	ביבליוגרפיה

מבוא

עבודת החקר עוסקת בשאלת תניות הפטור בהסדר חוב של חברה ציבורית ביחס לבעל שליטה בה. רבות נשמעים קולות בציבור הישראלי בדבר 'בעלי שליטה', ו'תספורות' שעושים 'הטייקונים', אותם בעלי שליטה, באחזקות שמקורן המרכזי הוא בציבור, לכלל אפיקי ההשקעות בהן הוא מצוי, כמו למשל קרנות הפנסיה, קופות הגמל, וכלל ציבור המשקיעים.

המשתנה בו העבודה עוסקת הינו בעל מניות מיעוט, אשר בידי טענות בדבר החובה של 'בעל השליטה' לפצות את כל החברה, וכך גם אותו, על דבר-מה בתאגיד עליו הוא נושא אחריות ואשם. מרבית המקרים הללו מתרחשים בשילוב הליכים כפירוק חברה, וחדלות פרעון, וכן הקפאות הליכים, ותכנית הבראה לתאגיד. השינוי באי-יכולת החברה לפרוע את חובותיה מעמידה את זכות הנושים לפרוע את חובת התאגיד כלפיהם, וכך בעלי המניות 'מנושלים' מזכויותיהם בחברה, וקעת אסיפת הנושים הינה בעלת הסמכות להכריע בסוגייה.

בין הנושים מצויים גופים פיננסיים גדולים, חזקים, ומשוכללים. כך גם התאגיד. כך גם הרגולטורים הרבים הקיימים בשוק. מכלול הגורמים, וכן הדינים הרבים, המבוטאים בחקיקה, תקינה, ופסיקה, מהווים מכשול להבנת הבעייה לאשורה. במסגרת עבודת המחקר אפנה תחילה בפרק א' לדין הכללי, ובו מסגרות החוק בהן מצויים משתני שאלת המחקר. לאחר מכן, בפרק ב', אבקש להגדיר ספציפית את משתני שאלת המחקר, וכן למנות שחקנים מרכזיים ועיסוק כולל בהם, תפקידם, מהותם ומטרתם. בפרק ג' אבקש לענות על שאלת המחקר, וזאת דרך מבט אל הצדדים המצויים בשאלת המחקר, יחסי הכוחות בין הצדדים במסגרתו של הסדר נושים, ומתן מענה לשאלה הנחקרת.

מן הראוי להוסיף ולומר כי התחום הינו פורה, בישראל בפרט ובעולם בכלל, וכי יש חקיקה חדשה האמורה לצאת לתוקף עוד כשנה, וכן פסיקה רבה חדשה בתחום. ביקשתי לצמצם ככל יכולתי את תחום העיסוק, בניסיון להתוות דרך, באמצעות המידע הרב, המציג תמונת מצב מלאה בנוגע לשאלה הנחקרת, וכן להעניק גם התשובה אליה, ואף את דעתי בנושא.

פרק 1 : מסגרות החוק

מבוא הפרק

הפרק מוקדש להצבת מסגרות החוק המרכזיות, במטרה להבין את אופי פני הדברים. חקר השאלה אודות עידפות נושים במסגרת חדלות פרעון קשורה לתחומים רבים, ובפרק זה אבקש לגעת בחשובים והמרכזיים מביניהם. דינים אלו מצויים במסגרות מתנגשות, קרי אינם חופפים ויכולים להצביע על אופן פעולה שונה עבור אותו המקרה, ולכן אבקש 'למתוח קו' בין הדינים, וכן להכניסה לסדר נורמטיבי. בתפיסת המגרד הנורמטיבי המשפטי אציב בראש את החוק, אחריו הפסיקה, ספרות, ונורמות השוק. לכל אחד מהפרמטרים יש מדרג נורמטיבי פנימי, וכך יכולה להיות גם התנגשות בין המדרגים.

בפנייה אל העבר, ניתן לראות בחקיקה, וההכוונה בכללותה, כדבר גלובאלי מתפתח. עוד מקום מדינת ישראל הועתקו חוקיה מדינים עותמניים ומדינים בריטיים. בני-האדם המכילים את המדינה הינם כיכור היתוך, וכך זלגו מסקנות ודרכי הכוונה מכל קשת המדינות, כאירופה, ארצות הברית, אסיה, ועוד. הדבר בעל משמעות מכרעת בנושא, בעוד החוקים המדינתיים 'משתנים' לטובת 'דין גלובאלי', המאפשר יחסי-מדינות וקשרי-מסחר ברמה גבוהה יותר. על כן השפעת הדין הזר יכולה להיות מכרעת, בעיקר בתחומים כדיני חברות.

הפרק יעסוק בתמונה הכללית של הדינים, ובמרכזם דיני מדינת ישראל, ואבקש לצמצם עד סוף הפרק את מסגרת החשיבה לראי החקר המבוקש בשאלה הספציפית.

דיני החוזים

דיני חוזים הינם הדינים החלים על כל חוזה/ הסכם במדינה. בדין הישראלי מצוי חוק החוזים¹ כמכונן עיקרי. הדין עוסק בכריתת חוזה, ביטולו, פגמים, צורתו, תוכנו, קיומו, הצדדים לו, ועוד. סעיף 2 לחוק החוזים ("הצעה") מציג את בסיס ההצעה, שהינה 'גמירות דעת' ו'מסוימות', ואומר כי פנייה יכולה לפנות לכלל הציבור. סעיף 23 לחוק החוזים ("צורת החוזה") אומר בסיפא כי 'מסוימות' יכולה להיות לפי חוק. הדבר משמעותי עבור חוזים הנעשים בדינים שיש בהם חקיקה מסוימת המשנה את אופן קרות חוזה/ הסכם בין צדדים, וכן את צורתו ודרכו של החוזה. דוגמא מצוינת לכך היא דיני חברות, שהינה תחום מוסדר בו אופן קרות חוזה בין צדדים הינו בתצורה קבועה, במסלולים מסוימים, וכך מכיל שוני והתנגשות בין הדין הכללי לדין הספציפי, בעדיפות לדין הספציפי על הדין הכללי לפי שיטת המשפט שלנו.

מאפיין חשוב הינו 'חופש החוזים', המאפשר לצדדים להגיע ביניהם להסכמה חופשית. למול כך עומדות חובות, המיושמות דרך תניות ותליות אסורות, המבקשות לחסום את 'חופש החוזים'. דוגמא מצוינת לכך היא חוק שכר מינימום², הקובע כי יש שכר מינימלי שיש לשלם כשכר עבודה לעובד. חובה זו עומדת למול 'חופש החוזים', וחוסמת את האפשרות לכרות חוזה בו שכר העבודה לעובד ייפחת מן הקבוע. התנגשות זו הינה בסיס הבנה

¹ חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973, (ר' https://www.nevo.co.il/law/html/Law01/142_002.htm) (להלן: "חוק החוזים").

² חוק שכר מינימום, תשמ"ז - 1987 (ר' https://www.nevo.co.il/law/html/Law01/P222K11_001.htm).